

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4342/2020
10.02.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Весне Поповић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Бранислав Херцег, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1841/20 од 26.08.2020. године, на седници већа одржаној 10.02.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 1841/20 од 26.08.2020. године и предмет враћа том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 884/2019 од 09.07.2020. године, усвојен је делимично тужбени захтев и обавезан тужени да тужилји исплати износ од 3.005.148,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, као и да тужилји надокнади парничне трошкове у износу од 297.946,48 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Преко досуђеног износа од 3.005.148,00 динара до траженог износа од 3.629.886,96 динара, са законском затезном каматом на разлику ових износа почев од пресуђења до исплате, тужбени захтев је одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1841/20 од 26.08.2020. године, ставом првим изреке, жалба туженог је усвојена и првостепена пресуда у усвајајућем делу и делу одлуке о парничним трошковима преиначена тако што је одбијен тужбени захтев којим је предложено обавезивање туженог да тужилји исплати износ од 3.005.148,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, те је обавезана тужилја да туженом на име парничних трошкова исплати износ од 94.500,00 динара. Ставом другим изреке, обавезана је тужилја да туженом на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 45.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилја је благовремено изјавила ревизију из свих законом прописаних ревизијских разлога.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиле основана.

Према утврђеном чињеничном стању, покојни отац тужиље ББ из ... био је власник парц.бр. .. од 1 катастарског јутра у Деобу ове непокретности извршио је 1973. године након које је формирано више парцела којима је располагао, док је на предметној формираној парцели бр. .. остао власник. Према стању земљишне књиге, до њене обнове која је извршена 1984. - 1985. године, нема података да је располагано и новоформираном парцелом бр. .. од 6 а 69 м2, која је након тог управног поступка утопљена у парцелу бр. .. површине 23 а 78 м2 к.о. ... и у својини је Града Новог Сада. Према актуелном упису у листу непокретности бр. .. к.о. ..., парцела бр. .. представља градско грађевинско земљиште под зградом – објектом и у јавној је својини града Новог Сада. Правноснажним решењем од 31. октобра 1994. године тужиља је оглашена јединим законским наследником ББ, а имовинска права везана за парцелу бр. .. од 6 а 69 м2 нису пријављена као његова заоставштина. Предметну парницу она је покренула дана 10. септембра 2018. године, није се одазвала позиву суда ради извођења доказа давањем изјаве на битне околности, а првостепени суд са ослоном на налаз вештака из области грађевинарства, приложеног са полазиштем на овлашћење из чл. 261. ЗПП-а, утврђује да парцела бр. .. к.о. ... представља у целости улицу ... у ..., а да њена тржишна вредност на дан 19. новембра 2018. године износи 10.682.462,00 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев закључујући да је основан сходно одредбама чл. 1. Протокола бр. 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права, чл. 58. и чл. 18. Устава Републике Србије, а своју одлуку о основаности захтева заснива на правилима о терету доказивања из чл. 231. ст. 3. ЗПП, налазећи да је на туженом био терет доказивања чињенице да је исплатио накнаду за фактички експроприсано земљиште, што није учинио.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, закључујући да је погрешно примењено материјално право и да је терет доказивања садржине расправног записника бр.4 ко ..., који се наводи у допису РГЗ од 14.08.2018. године, на основу кога је у поступку обнове земљишне књиге уписано право својине у корист туженог, био на тужиљи, јер је основ преласка својине на спорној парцели морао бити видљив у тој јавној исправи-расправном записнику, која се претпоставка потврђује и пасивним држањем како правног претходника тужиље до смрти 1994. године, чињеницом да у оставинском поступку тужиља није пријавила као заоставштину стару земљишнокњижну парцелу .. и пасивним држањем тужиље у односу на имовинска права све до покретања ове парнице.

По оцени Врховног касационог суда, ревизијом тужиље основано се указује да је побијана другостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, због неправилне примене правила о терету доказивања.

Према члану 231. ЗПП, ако суд на основу изведених доказа (члан 8.) не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању чињенице примениће правила о терету доказивања. Странка која тврди да има неко право, сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права, ако законом није другачије прописано. Странка која оспорава постојање неког права, сноси терет доказивања

чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји, ако законом није другачије прописано.

У конкретном случају, међу парничним странкама није било спорно да је парцела, за коју тужила у овом поступку потражује накнаду на име извршене фактичке експропријације, ушла у састав парцеле бр. .. к.о. ..., која је сада у својини туженог и представља у целости улицу ... у ..., за коју је вештачењем утврђена и тржишна вредност по метру квадратном. Међу странкама је остао споран основ преласка својине на спорној парцели за коју тужила потражује накнаду са правног претходника тужиле на туженог приликом спроведеног поступка обнове земљишне књиге 1984.-85. године, а који је по становишту другостепеног суда морао бити видљив у расправном записнику бр.4 ко ... сачињеном у поступку обнове земљишне књиге, због чега по оцени овог суда, из цитираних одредаба о терету доказивања, произилази да је на туженом терет доказивања чињенице шта је био основ преласка својине на спорној парцели на туженог, односно да се није радило о експропријацији или фактичкој експропријацији. Ово из разлога што је тужила учинила неспорним да је парцела коју је наследила од оца који је био власник, постала саставни део парцеле која је у својини туженог и представља јавну површину-улицу, за коју није исплаћена накнада, а тужени и органи туженог располажу и поседују целокупну документацију на основу које је извршено припајање парцеле тужиле у сада постојећу парцелу, па између осталог и расправни записник сачињен у поступку обнове земљишне књиге, због чега се не може прихватити закључак другостепеног суда да постоји претпостављени основ преласка својине поткрепљен пасивним држањем тужиле и њеног пок.оца, већ је тужени морао да докаже да основ постоји, односно да тужила нема правни основ да потражује накнаду за одузето земљиште. Такође, супротно становишту другостепеног суда тужила није могла у оставинском поступку да пријави као заоставштину стару парцелу јер је иста већ ушла у састав новоформиране парцеле .. која се у земљишним књигама водила на туженог.

С обзиром на наведено, побијана другостепена пресуда је укинута и предмет враћен том суду на поновно суђење, који ће након што правилном применом наведених законских одредаба отклони учињену битну повреду одредаба парничног поступка, поново одлучити о жалби туженог.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 415. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић